

וורשה ספטמבר 2019

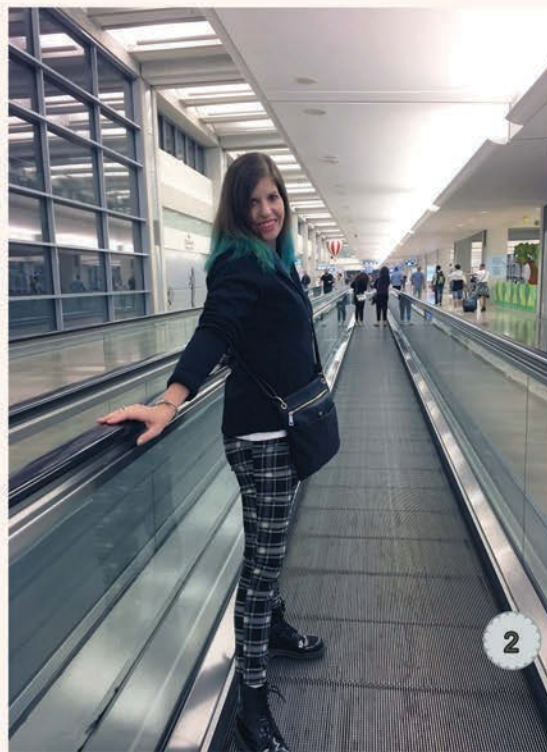
NAJÓD ZYDŃSKI-
SWIA BOJOWIKOM
I MĘCZENNIKOM

דאס "יד ושואה" פאנק
אין ווארשע

עם ישראל
ללוחמיו ולקדושי

וורשה
ספטמבר
2019

אנחנו מתארחים במלון מרקורי
מיקום נהדר במרכז העיר.
מרחק הליכה קצר מתחנת הרכבת,
קניון זלוטי המפורסם - מעבר לכביש
ואפילו הארד רוק קפה ממש לידינו.

היכרות ראשונה
עם קניון זלוטי הענק

שירות המוניות המאוד זול כאן
נוסעים במונית ספיישל
לעיר העתיקה
סה"כ 17 זלוטי
שזה פחות מ-17 ש"ח.

מוזיאון התרבות והמדע
ממוקם בסמוך למלון,
והוא הסימן שלנו גם מרחוק
מה הכיוון לחזרה למלון.

מקום המפגש לסיור הראשון
 העיר העתיקה של וורשה
 הכיכר מול הארמון
 לחפש את המדריכים עם המטריות הצהובות.

יש מספר סיורים חינוכיים עם החברה הזו.
 אנחנו נרשמנו, לבקשתם, מראש באינטרנט
 אבל אף מדריך לא בדק רישום

וורשה זה קודם כל הקהילה היהודית השנייה בגודלה בעולם,
 בזמן מלחמת העולם ה-2 (אחרי קהילת יהודי ניו יורק), כך שאת
 היומיים הראשונים הקדשנו לשני סיורים חשובים: העיר העתיקה
 ויהדות וורשה.

כ-85% ממבני העיר נהרסו עד היסוד באותה מלחמה וכיום ניתן
 לראות עיר שבעצם שוחזרה רובה מתמונות.

עברנו בסמטאות הגטו, בבית הכנסת היחיד ששרד ונותר במבנהו
 המקורי ועוד... הסיור בנושא יהדות וורשה (נהיה בו מחר) - מסתיים
 במוזיאון להיסטוריה היהודית בפולין, מוזיאון מושקע ויפיפה שדלת
 הכניסה אליו מעוצבת בצורת האות ח'-כהבעת חרטה של
 הפולנים. Remorse

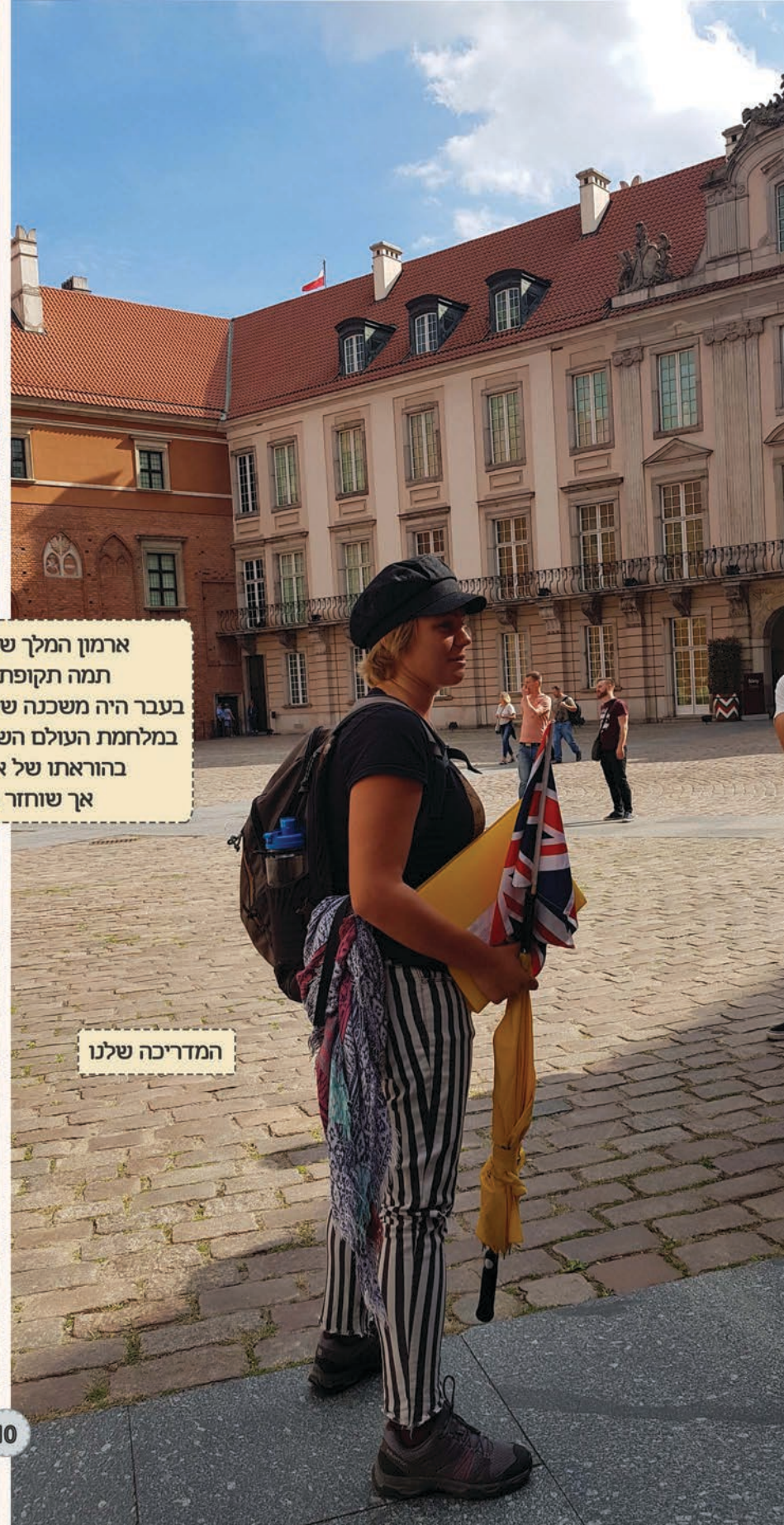
ברחבת הכניסה למוזיאון מוצבת האנדרטה לגיבורי מרד גטו וורשה.

הארמון

ארמון המלך שהפך למוזיאון
תמה תקופת המונרכיה.
בעבר היה משכנה של משפחת המלוכה.
במלחמת העולם השנייה נהרס הארמון
בהוראתו של אדולף היטלר
אך שוחזר ב-1971.

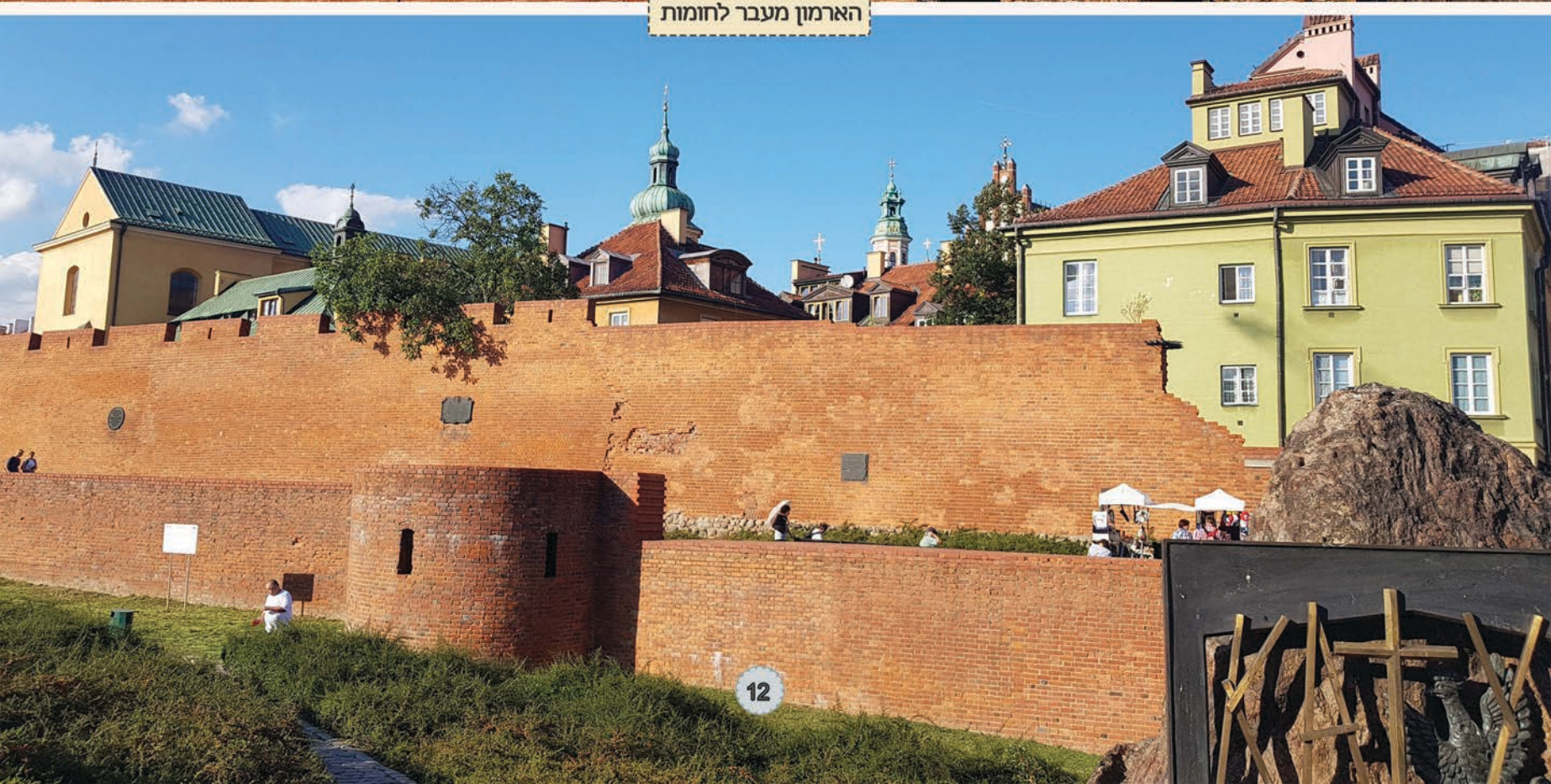

המדריכה שלנו

הארמון מעבר לחומות

הקתדרלה של וורשה
כנסייה גדולה ומרשימה

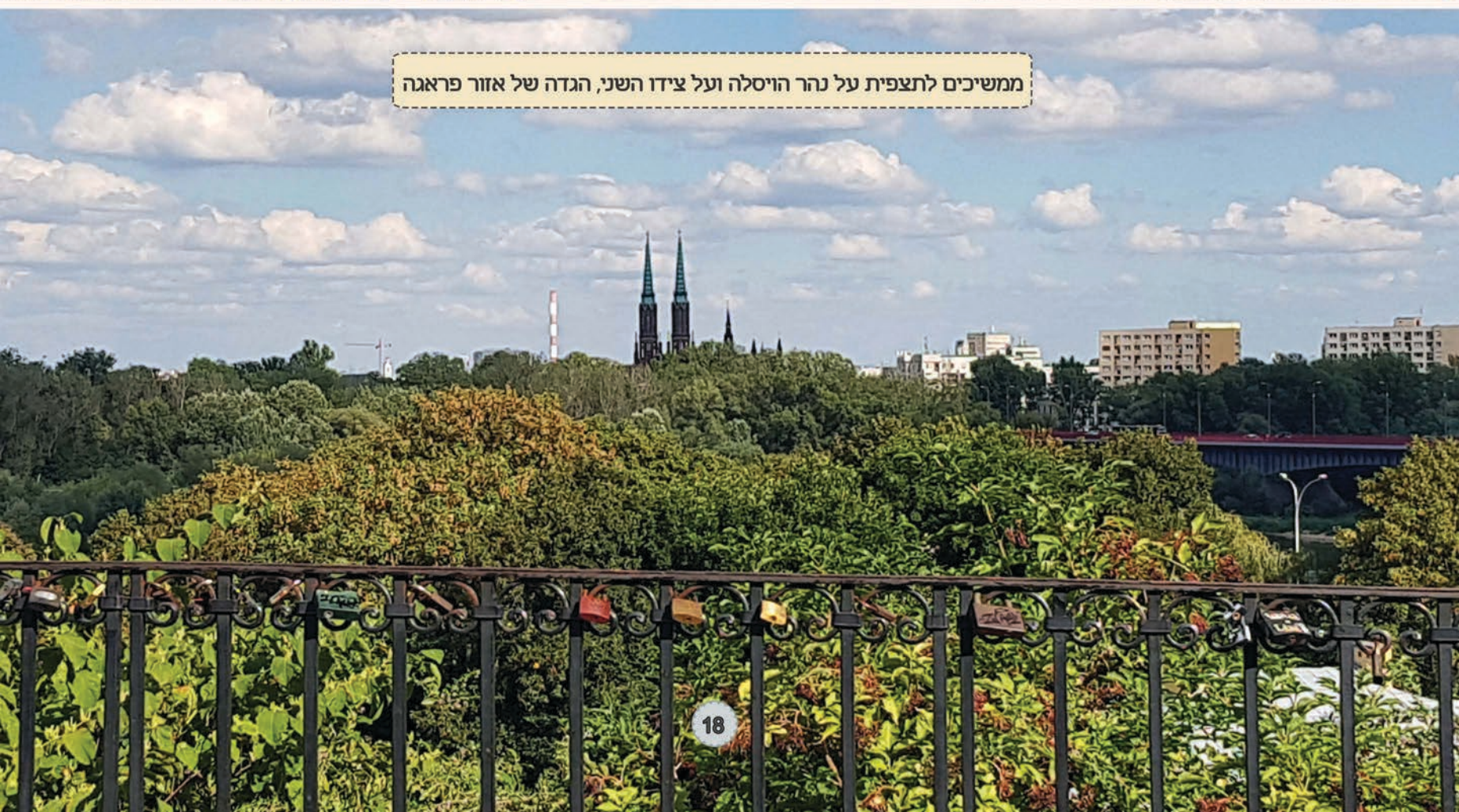

מאחורי הכנסייה כיכר קטנה ובה
פעמון גדול.
אם נוגעים בו ומסתובבים סביבו 3
פעמים, מתגשמת משאלה שמבקשים.

ממשיכים לתצפית על נהר הויסלה ועל צידו השני, הגדה של אזור פראגה

כיכר השוק העתיקה

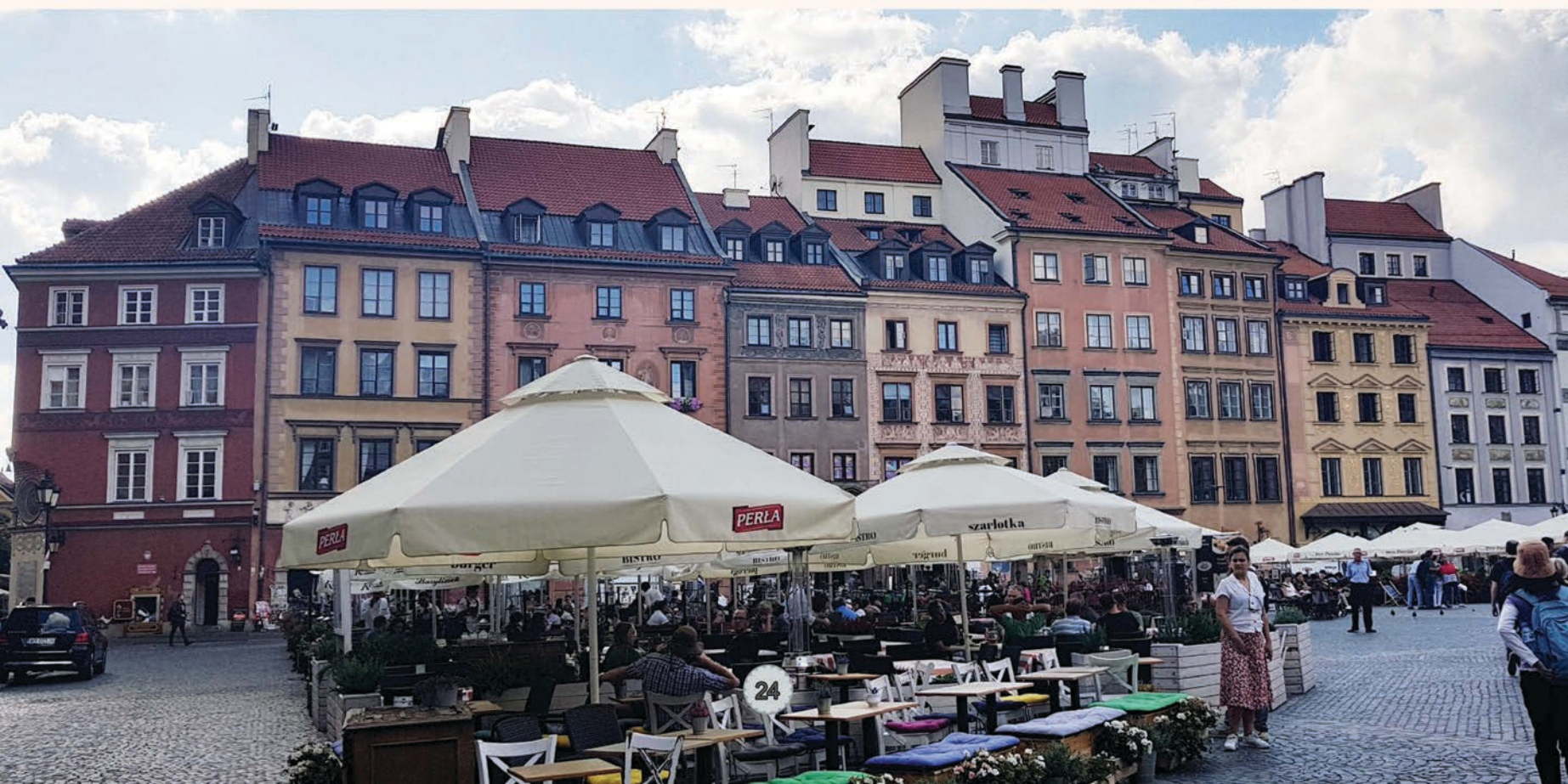
אחד מהאתרים הציוריים בוורשה, זאת בזכות הבניינים הצבעוניים שנמצאים סביב הכיכר. בעבר היתה הכיכר הראשית של ורשה, אך היא נהרסה במלחמת העולם השנייה (שוחרזה במהלך שנות ה-50). הפסל המקורי, של בת ים האוחזת בחרב ומגן, לא שרד את המתקפה הגרמנית, אך שוחזר גם הוא. הסיפור שמתחבא מאחורי הפסל מתאר את האגדה על בת ים שעלתה מנהר הוויסטולה לעיר העתיקה ונלכדה בידי סוחר רשע. דייגי ורשה באו לעזרתה וחילצו אותה, כאות תודה הבטיחה להגן ולסייע לתושבי העיר.

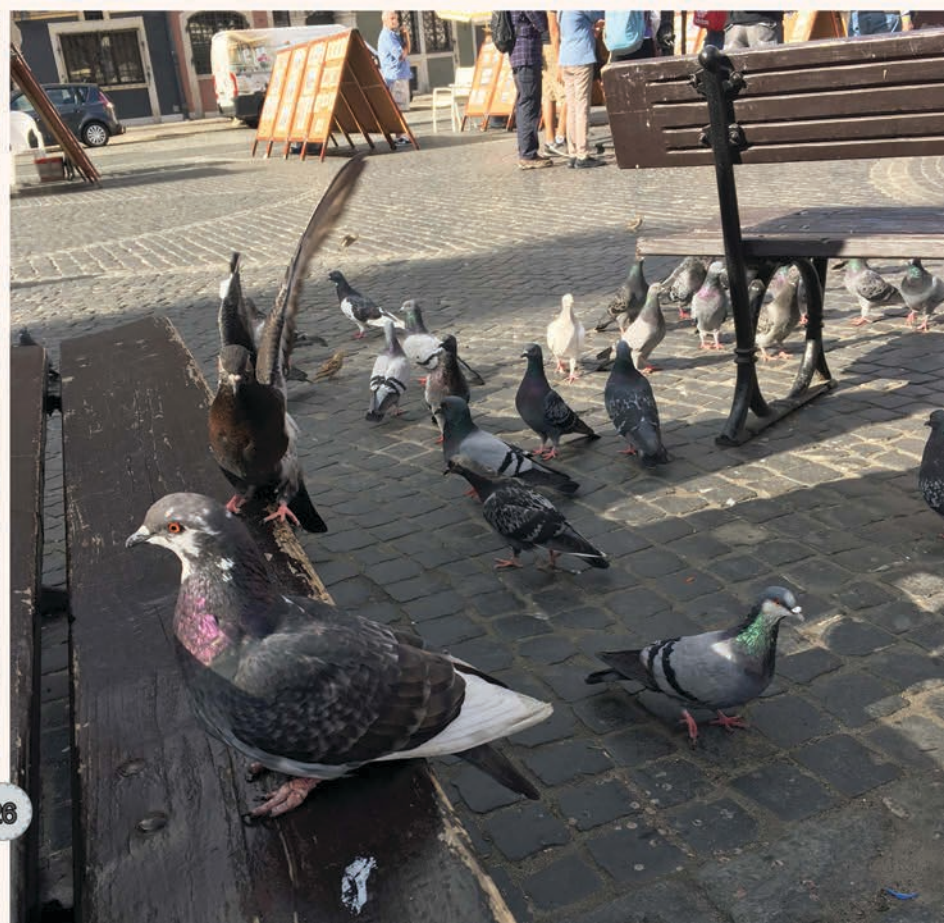

הבית של מארי קירי שהפך למוזיאון

מארי קירי הייתה מדענית פולנייה צרפתייה, חלוצה בחקר הקרינה הרדיואקטיביות. זכתה פעמיים בפרס נובל: בשנת 1903 זכתה בפרס נובל לפיזיקה (יחד עם בן זוגה פייר קירי ועם אנרי בקרל) בזכות מחקרה על תופעת הקרינה, ובשנת 1911 זכתה בפרס נובל לכימיה על גילוי הרדיום והפולוניום, ועל חקר הרדיום.

שריד/מתחם
גטו וורשה

MUR GETTA 1940
GHETTO WALL 1943

הגטו נוצר ב-1940
גרו בו כחצי מיליון יהודים
בצפיפות רבה.
הגטו היה, כמוכן, השלב הראשון.
חמישית מאנשי הקהילה היהודית
מתו מרעב בגטו.

MUR GETTA 1940
GHETTO WALL 1943

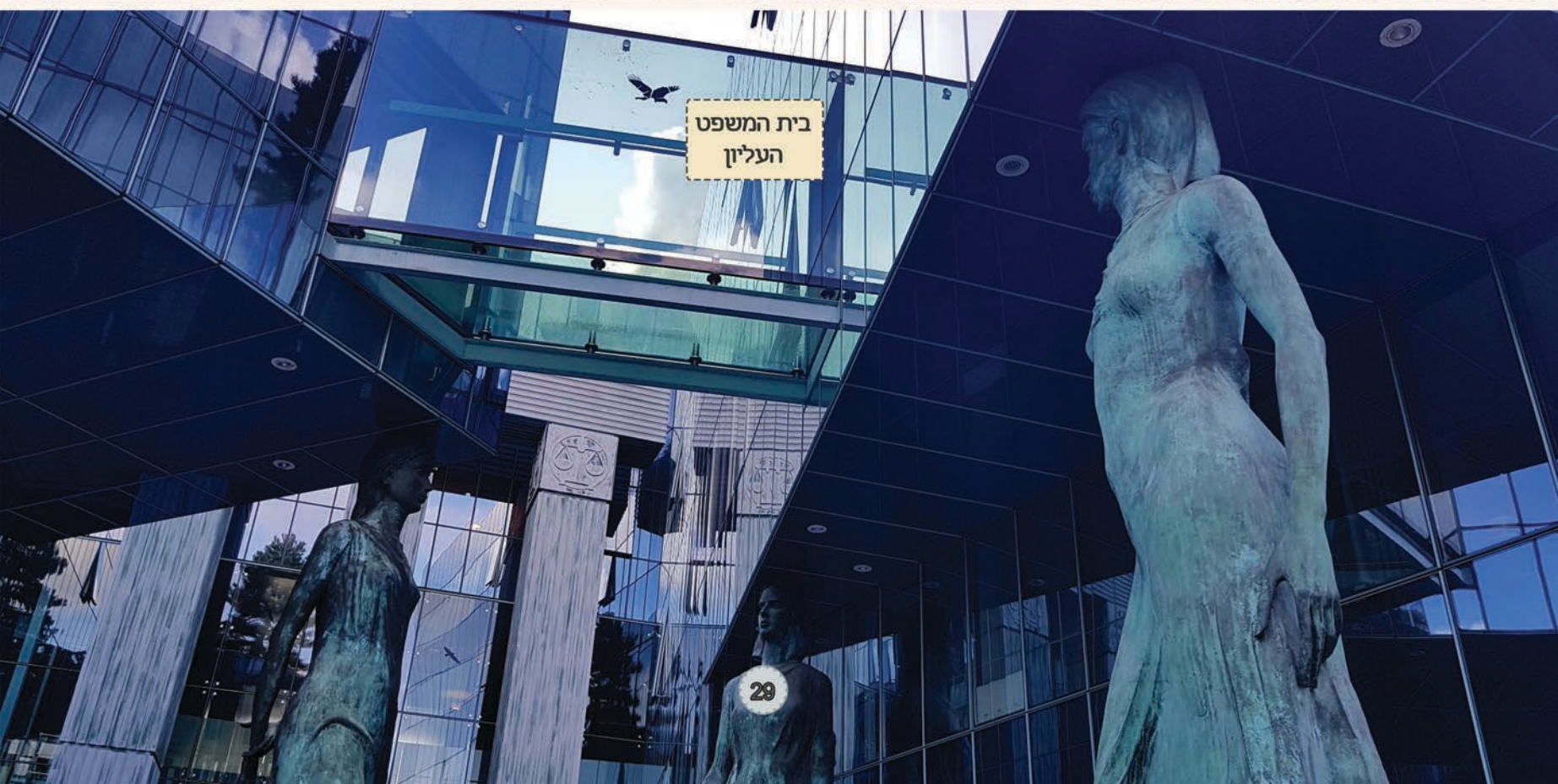
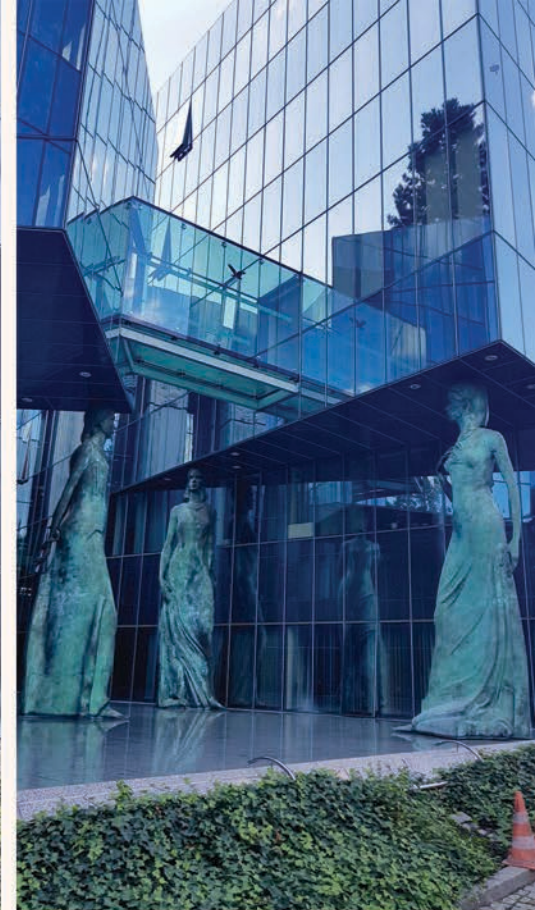
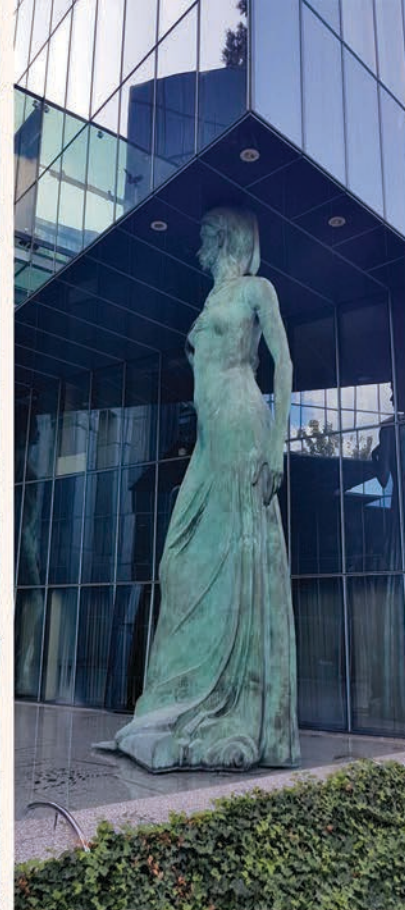
W ślad po porozumieniu niemieckich władz okupacyjnych getto zostało oddzielone od reszty miasta dnia 16 listopada 1940 r. Ochronę muru utworzył z początku około 200 tys. ludzi, potem był samolubny, od stycznia 1942 r. dokończył się na twoj, dzień z muru getta. Wówczas tu około 350 tys. ludzi z warszawy i około 50 tys. z innych miejscowości. Około 200 tys. osób zmarło w getcie. W lipcu 1942 r. Niemcy wypędzili z getta około 100 tys. osób. 19 kwietnia 1943 r. wybuchła powstanie, do polowy maja powstanie zostało opanowane. W maju 1943 r. w piwnicach systematycznie palonego getta, reszta żyjących, zamordowali w listopadzie 1943 r. na Majdanku, w Poniatowej i Treblinkach. Przekazali nielimit.

Fragment muru, który niegdyś, niestety, oddzielił.
Miasto Warszawa, 2008 r.

Zachował się tu jedynie niewielki fragment muru północnej części getta.

A small fragment of the wall once surrounding the northern part of the ghetto preserved here.

הסיור מסתיים באנדרטה לזכר המתנגדים הפולנים לנאצים
הממוקמת מאחורי בית המשפט העליון

חזרים למלון - מראות מהמדרחוב של העיר העתיקה

מקום המפגש כנסיית כל
הקדושים בכיכר גרזיבובסקי

מונית ספיישל.....טוב התרגלנו
למקום המפגש של הסיור
וורשה היהודית

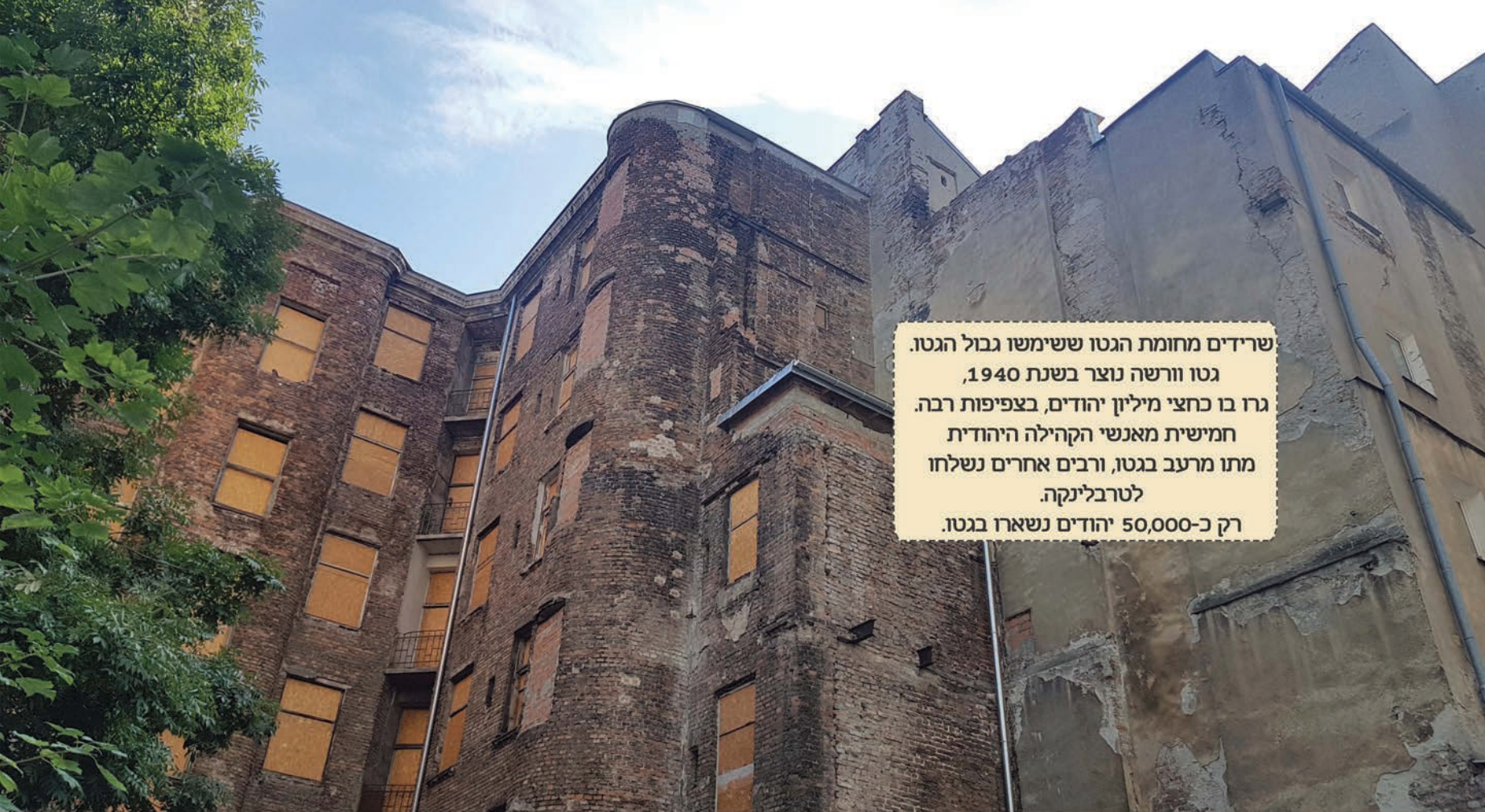

בית הכנסת שתרמה משפחת נוח'יק.
זהו בית הכנסת היחיד בוורשה ששרד
את תקופת השואה, כיוון ששימש את
הגרמנים בתקופת המלחמה.
הוא נבנה ב-1901.

ישן לצד חדש

שרידים מחומת הגטו ששימשו גבול הגטו.
גטו וורשה נוצר בשנת 1940,
גרו בו כחצי מיליון יהודים, בצפיפות רבה.
חמישית מאנשי הקהילה היהודית
מתו מרעב בגטו, ורבים אחרים נשלחו
לטרבלינקה.
רק כ-50,000 יהודים נשארו בגטו.

**MAREK
EDELMA**

1919 - 2009

מימין איור בית הכנסת שנהרס.
משמאל מרק אדלמן שהיה אחד
ממנהיגי מרד גטו וורשה, שרד את
המרד וחי בפולין עד 2009.

**WIELKA
SYNAGOGA**
3.
PLAC TŁOMACKIE

מופיע על המדרכות
בכל מקום בו עבר גבול הגטו

אותו בניין אז.....היום

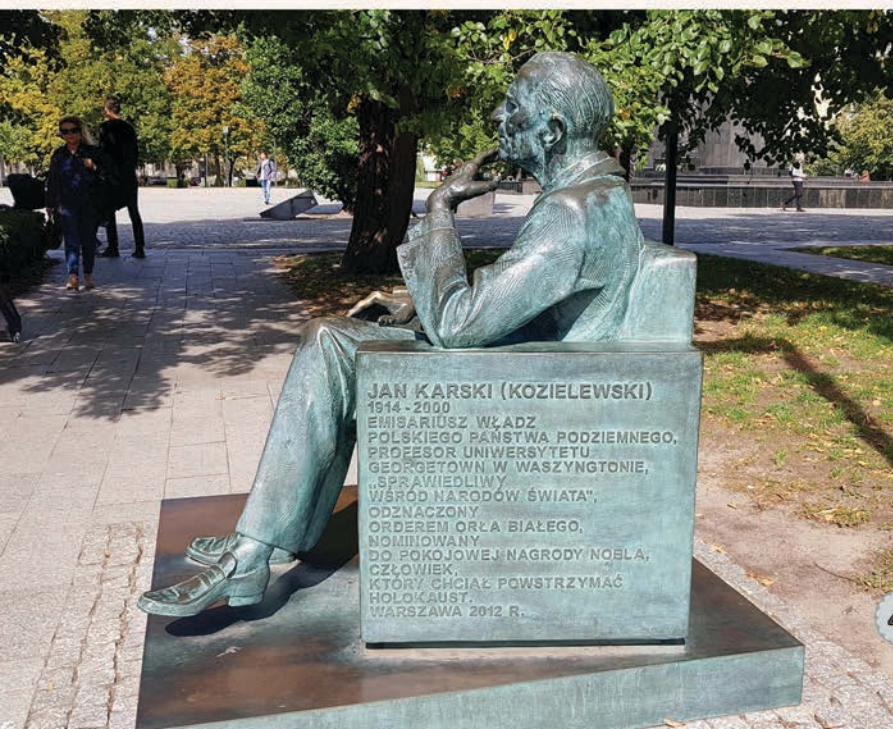
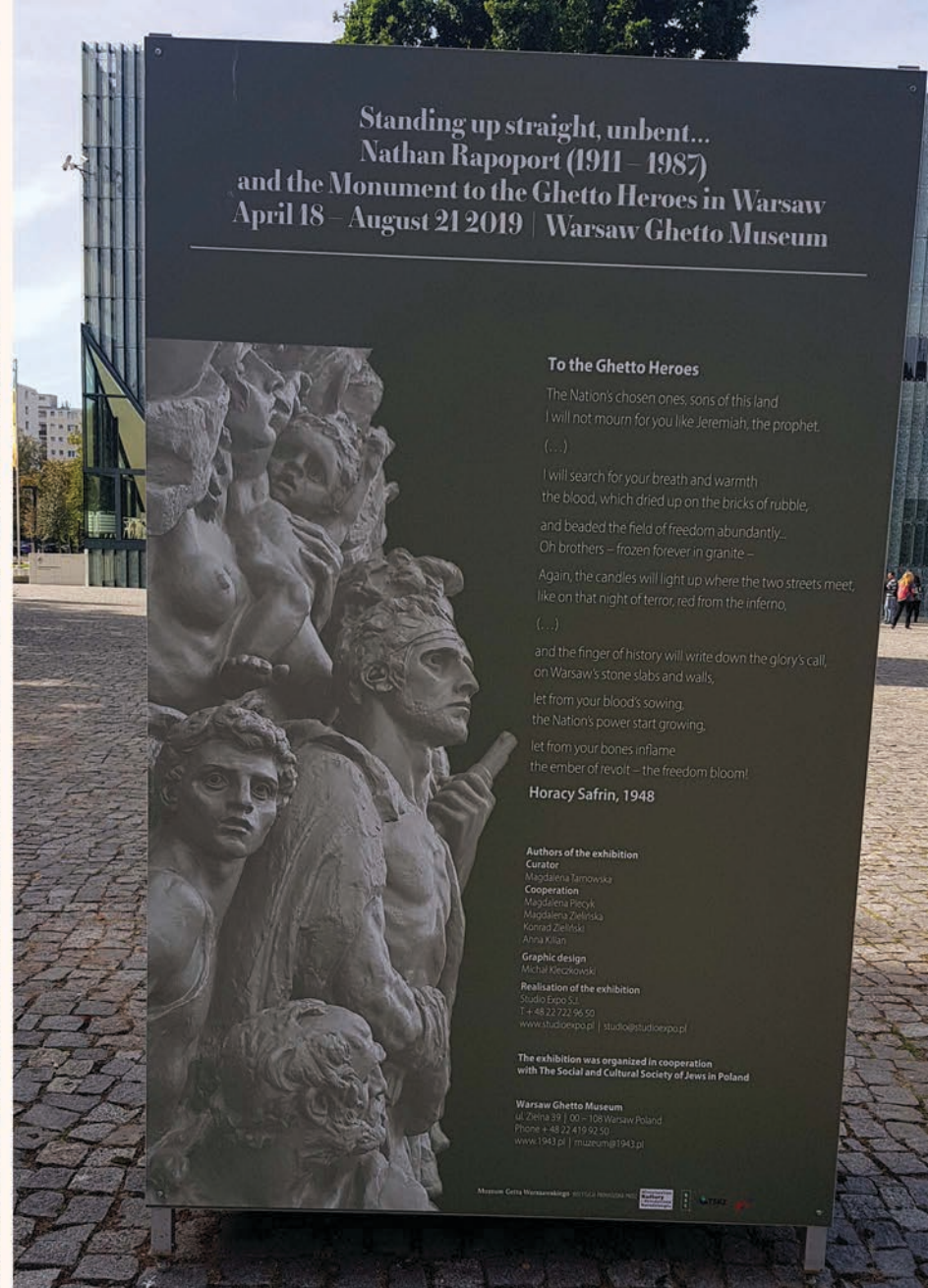

הסיור מסתיים ברחבה של המוזיאון
להיסטוריה היהודית בפולין.
אלף שנים של היסטוריה.
מול המוזיאון ניצבת האנדרטה
לזכר מרד גטו וורשה.

מרד גטו ורשה (19 באפריל - 16 במאי 1943) היה המרד היהודי הגדול ביותר שפרץ בתקופת השואה והפך לסמלה המובהק של ההתנגדות היהודית בשואה. התקוממות הלוחמים היהודיים בתוך גטו ורשה בפולין הכבושה הייתה ניסיון נואש למנוע מהנאצים לשלח את שארית אוכלוסיית הגטו למחנה ההשמדה טרבלינקה, או לפחות למות תוך כדי לחימה. על אף האמצעים הדלים שעמדו לרשותם, הצליחו המורדים לגרום אבדות לא מבוטלות לכוחות שהופעלו לדיכוי המרד, לפחות בימים הראשונים שלו, וחיסול גטו ורשה העסיק כוחות נאציים משמעותיים במשך כמעט ארבעה שבועות. המרד היה חסר סיכוי מלכתחילה, והסתיים בהריסתו המוחלטת של הגטו, ובגירוש התושבים שנותרו בחיים למחנות ההשמדה הנאציים. מרבית הלוחמים שהשתתפו במרד נהרגו במהלכו, אך חלק קטן מהם הצליח להיחלץ מהגטו בדרכים שונות ולהמשיך ללחום במחתרת נגד הנאצים. באנדרטה זו ב-1970 כרע ברך הקנצלר הגרמני וילי ברנד והתנצל על הפשעים שבוצעו על ידי הרייך השלישי.

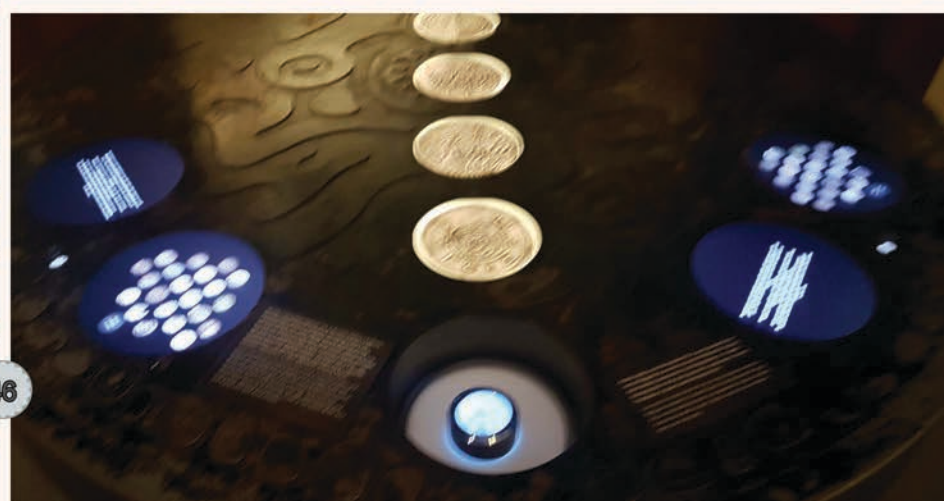

המוזיאון לתולדות יהודי פולין הוא מוזיאון המציג את ההיסטוריה של יהדות פולין. המוזיאון ממוקם בשטח שבו נמצא בעבר גטו ורשה, במקום שבו ניצב בניין מפקדת היודנראט, ליד רחוב אנילביץ' ומול האנדרטה לזכר גיבורי גטו ורשה של הפסל נתן רפופורט. דלת הכניסה למוזיאון מעוצבת בצורת האות ח' להבעת חרטה של העם הפולני. ביום חמישי הכניסה למוזיאון היא בחינם אז יצא לנו... המוזיאון מושקע מאוד וממש מומלץ לכל מבקר בוורשה כסיור חובה!!!

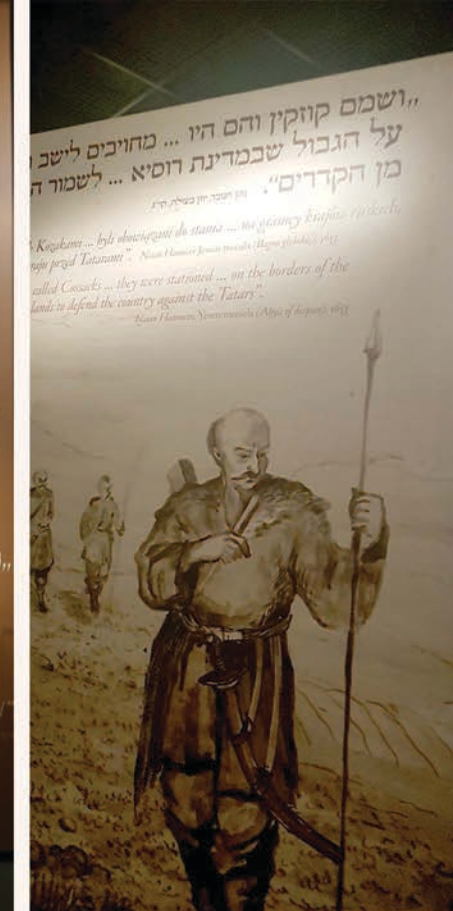

1000 LAT HISTORII ŻYDÓW POLSKICH | FUNDACJA RODZINY TAUBE
1000 YEAR HISTORY OF POLISH JEWS | TAUBE FAMILY FOUNDATION

תצוגת הקבע מציגה אלף שנות היסטוריה של יהודי פולין, שהייתה הקהילה היהודית הגדולה ביותר בעולם, ומחולקות לשמונה חללים נפרדים לפי תקופות היסטוריות: יהדות פולין בימי הביניים, באיחוד הפולני-ליטאי, בימי הרפובליקה הפולנית השנייה, בשואה ובתקופה שלאחריה.

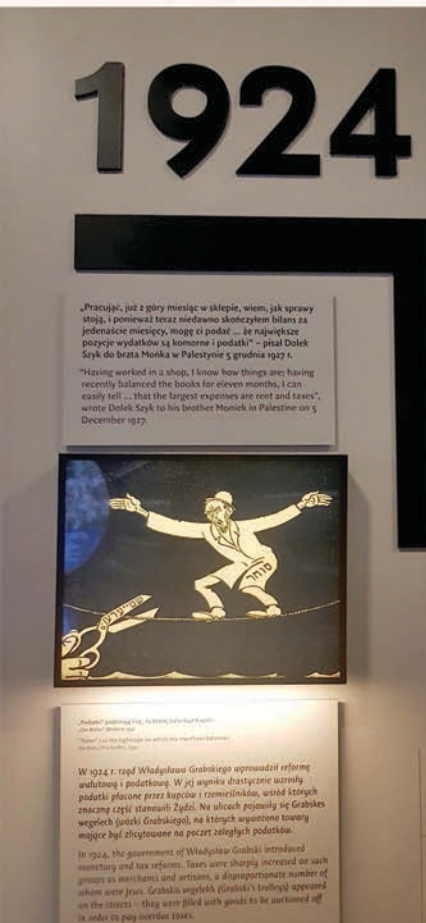

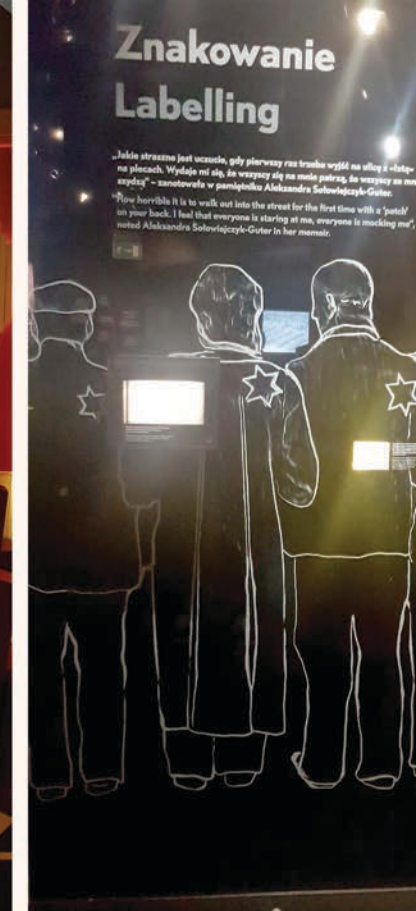
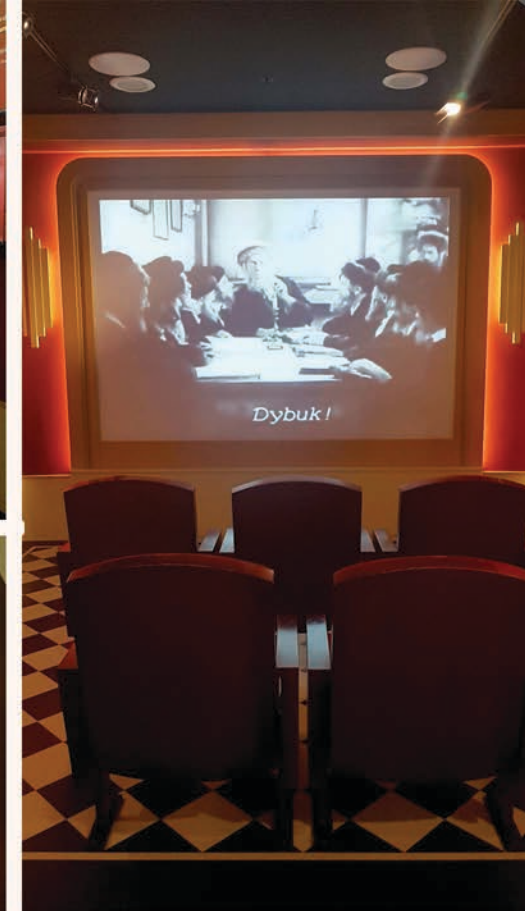

Grabież Plunder

"Mieszkańcy Żydów coraz częściej rozdawali słomkowe łóżka, grabież co się dało, wyrzucając samochodami meble" - pisał w swoich wspominiach Władysław Szpilman.

"Here and more frequently German gangs invaded Jewish homes, plundered them, and took the furniture away in vans", recalled Władysław Szpilman in his memoirs.

Separacja Separation

"W lipcu 1940 r. zaczęło się delfin rozdawać w postaci słomkowych łóżek po prawych ścianach, jak np. przez Aljo Ujazdowski - pisał w swoich wspomnieniach Władysław Szpilman." - pisał w swoich wspomnieniach Władysław Szpilman.

"Harder regulations were introduced in the summer of 1940. Jews were forbidden to use certain streets, such as Ujazdowski Boulevard... Later, the Germans introduced separate train carriages for Jews, and only allowed them to live in certain districts", according to Żydzi w Łodzi (The closing of the ghetto), by an unknown author.

BENÜTZUNG DIESER STRASSESEITE FÜR JUDEN VERBOTEN!
ŻYDÓM CHODZENIE PO TEJ STRONIE ULICY WZBRONIONE!

BENÜTZUNG DIESER STRASSESEITE FÜR JUDEN VERBOTEN!
ŻYDÓM CHODZENIE PO TEJ STRONIE ULICY WZBRONIONE!

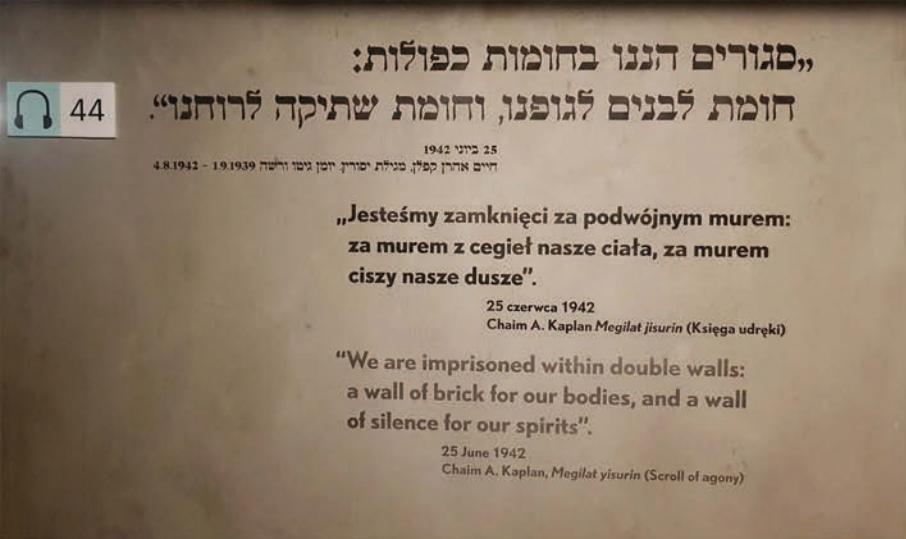

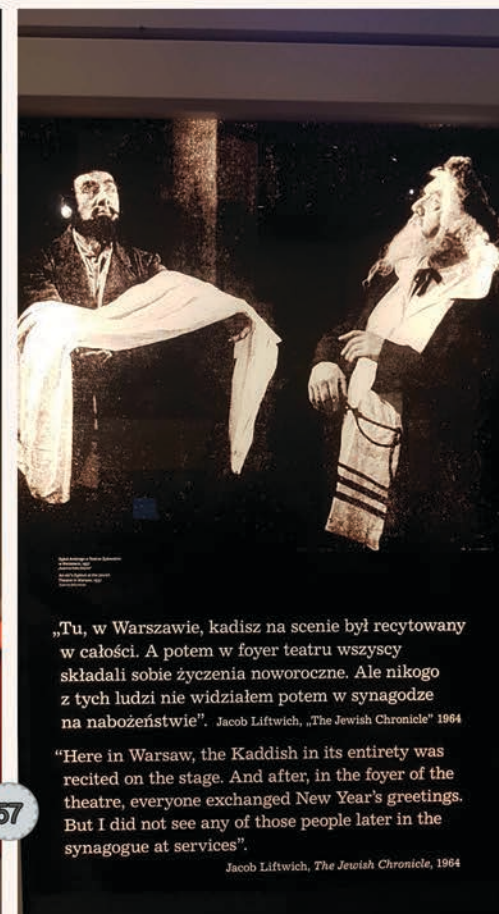
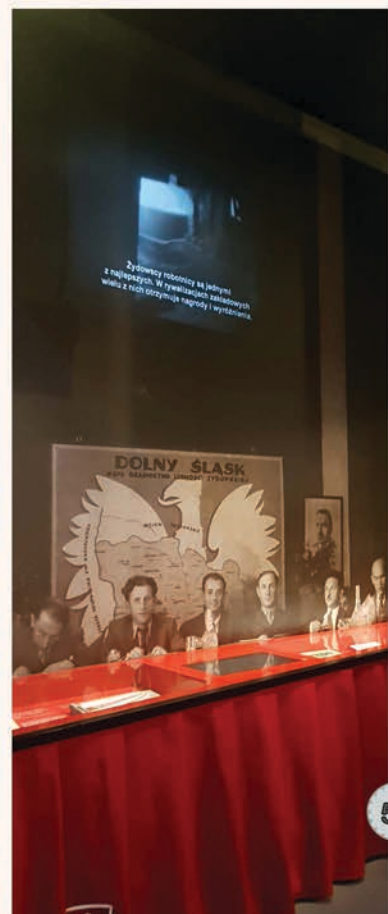
Żydzi
Przebiegi
Fotograf
Narodowy
Kopie
Jew
Kraj
Phot
Natio
Cov

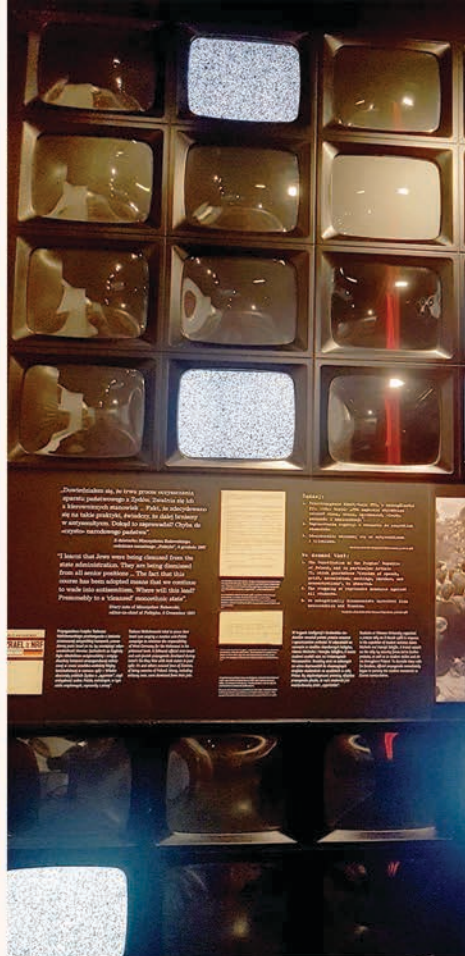

III Rze
„lat” w
Fot. nie
Łódź lub
Zbiory Łódz
The Germ
territory i
yellow Sta
Photograp
Łódź or W
Archive of Łódź

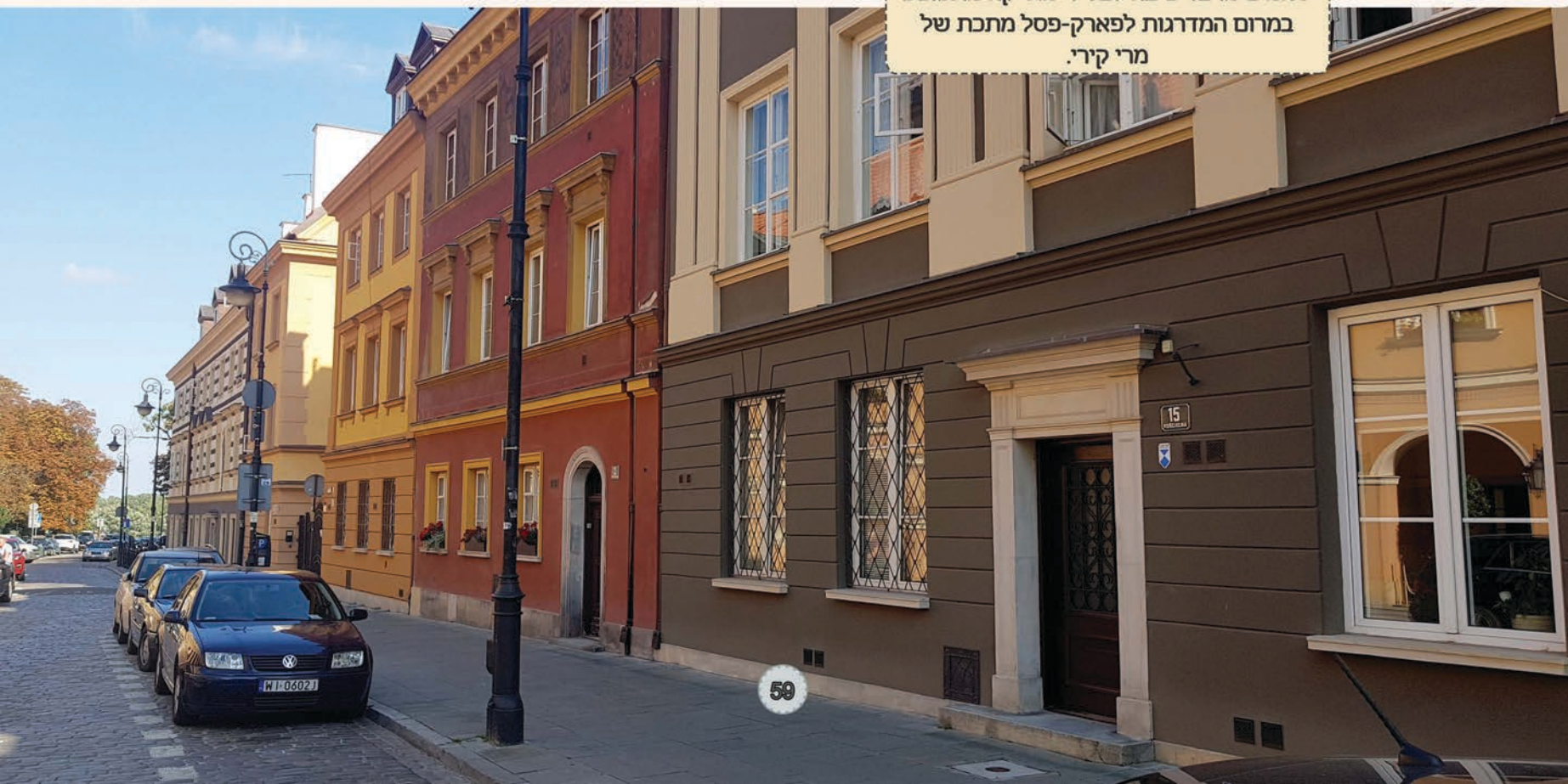

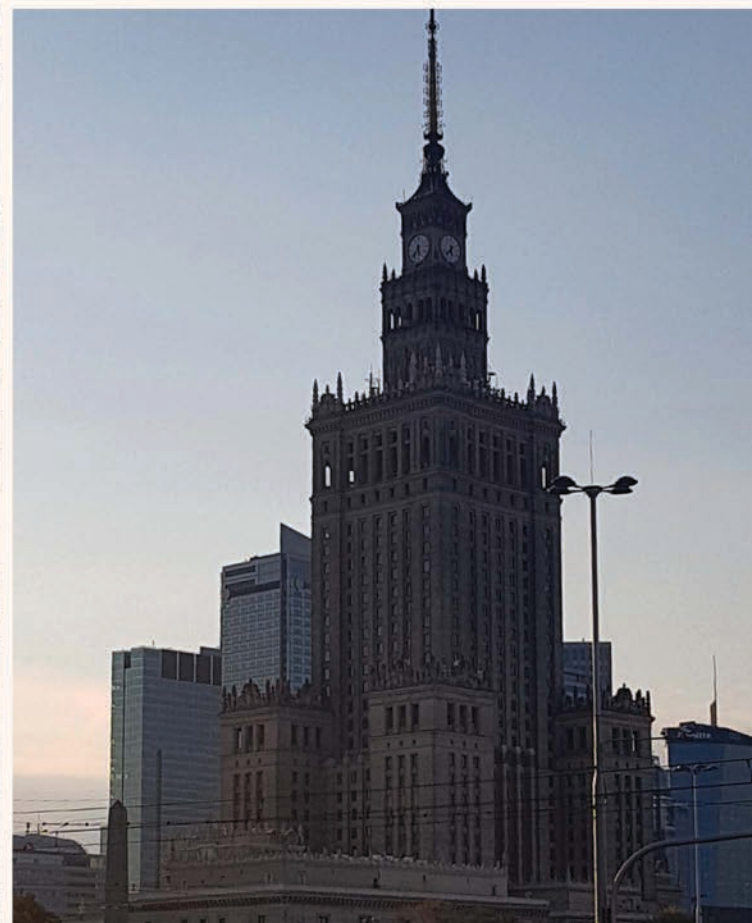

אנחנו ממשיכים צפונה, ברגל
לפארק המולטימדיה, בו מזרקת מים יפה
שהמים מרצדים בה לצלילי מוסיקה מתנגנת.
במרום המדרגות לפארק-פסל מתכת של
מרי קירי.

סוגרים את היום

היום ה-3
יום שישי
13.09.2019

בוקר טוב וורשה
מגיעים לתחנת הרכבת
ליום שופינג

עם אותו כרטיס תחבורה יומי
בעלות 15 זלוטי לאדם,
אנחנו ממשיכים לקניון אווטלט
ענק, "פקטורי אנומלס", מרחק
של כ-40 דקות ממרכז העיר

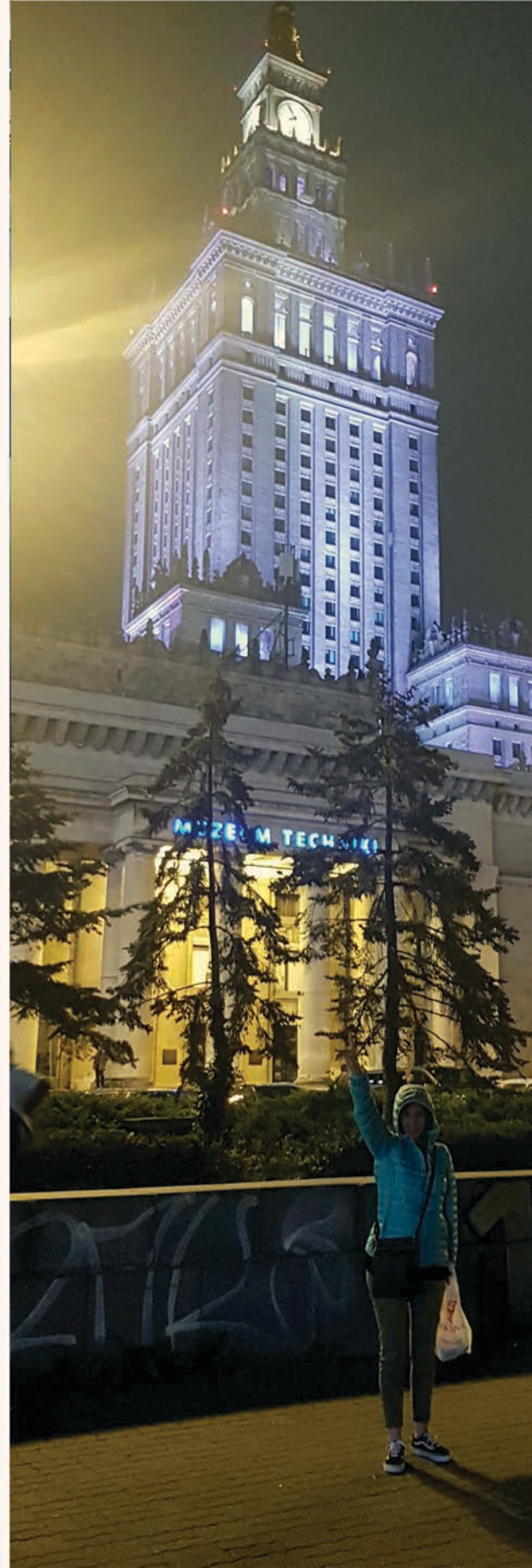

ארוחת ערב שיש בהארד רוק קפה

מול נקודת המפגש פארק המוביל לגן החיות
המפורסם בו צולם הסרט "אשתו של שומר
גן החיות". זה המקום שבו בזמן מלחמת
העולם השנייה, מנהל גן החיות, יאן ז'בינסקי
ואשתו אנטוניה הסתירו יהודים מגטו ורשה.
לצערנו, הסיוורים בילה רק בימי שישי.

PARK PRASKI

Park Praski powstał w latach 1865 – 1871 jako założenie krajobrazowe wg projektu Jana na miejscu dawnych fortyfikacji napoleońskich. Od początku swojego istnienia publicznosci. Trzydzieści lat później jego powierzchnia wzrosła z ok. 6,5 'do 30 ha. obszar 19,39 ha.

Do roku 1916 obiekt nosił nazwę Parku Aleksandryjskiego, później nazwany został. Od 1900 r. aż do września 1939 r. na obrzeżu parku znajdował się pierwszy st a przy skrzyżowaniu Wybrzeża Helskiego i ul. Ratuszowej – lunapark, w którym znajd charakterystyczne dla wesołych miasteczek, tj. kolejka górską, diabelski młyn, wieża karuzela, labirynt i beczka śmiechu.

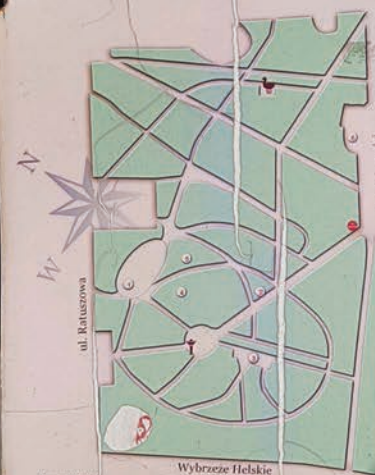
W 1927 r. wydzielono północną część terenu parku pod nowo zakładane ZOO, a w rok teren od strony ulicy Jagiellońskiej oraz urządzono wybieg dla niedźwiedzi. Charakterystycznym miejscem w parku jest placzyk z metalową żyrafą. W jej azurowej sobie gniazda dziesiątki par wróbli.

Jedną z alejek parku, wiodącą od placu Weteranów 1863 roku do Ogrodu Zoologicznego Kazimierza Lisieckiego "Dziadka" - podharcmistra, społecznika, współtwórcy Towarzystwa Dzieci Ulicy.

Od lat 90. stałym wydarzeniem kulturalnym są organizowane latem w parku. Park Praski ma charakter krajobrazowy. Na jego terenie występują rzadkie jak gliczja trójcierniowa, miłorząb japoński, platan klonolistny i kasztan jadalny.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO PARKU

Polecamy Park Państwa trosce i opiece. Liczymy na pomoc przy zachowaniu porządku i poszanowaniu wszystkich elementów zieleni i architektury znajdujących się w parku.

REGULAMIN PARKU

- Na terenie Parku obowiązują następujące zasady:
1. spożywania alkoholu oraz z przebywania na terenie parku w (1)
 2. palenia tytoniu na placach zabaw dla dzieci
 3. zanieczyszczenia terenu
 4. niszczenia roślinności
 5. niszczenia urządzeń parkowych (takich jak: ławki, ogrodzenia, pomników, urządzeń zabawowych)
 6. pozostawiania psich odchodów na trawnikach i alejkach (psie do wszystkich koszy)
 7. wprowadzania psów bez smyczy a agresywnych psów bez ka
 8. palenia ognisk
 9. jeżdżenia rowerami w sposób nagrażający bezpieczeństwu uż
 10. wjazdu do parku pojazdami mechanicznymi
 11. prowadzenia działalności handlowej

SYSTEM KONTAKTU WARSZAWA
19115

NUMER ALARMOWY
112

Willa Żabińskich została zbudowana w 1931 roku, jako mieszkanie służbowe dla dyrektora ZOO. Budynek nie został zniszczony podczas wojny, dzięki czemu Jan Żabiński wraz z rodziną mógł w nim pozostać. W piwnicach pod willą i opuszczonych pomieszczeniach po zwierzętach ukrywał uciekinierów z getta i dzięki świadectwom uratowanych osób otrzymał wraz z żoną Antoniną medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”. Willa jest obecnie dostępna dla zwiedzających.

Willa Żabińskich została zbudowana w 1931 roku, jako mieszkanie służbowe dla dyrektora ZOO. Budynek nie został zniszczony podczas wojny, dzięki czemu Jan Żabiński wraz z rodziną mógł w nim pozostać. W piwnicach pod willą i opuszczonych pomieszczeniach po zwierzętach ukrywał uciekinierów z getta i dzięki świadectwom uratowanych osób otrzymał wraz z żoną Antoniną medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”. Willa jest obecnie dostępna dla zwiedzających.

משם אנחנו משיכים לעוד סניף אווטלט של פאקטורי, הממוקם בכיוון דרום העיר. חזרנו למלון ואז שוב נסענו לאוטלט פאקטורי הצפוני, חזרנו לסיבוב בקניון זלוטי ליד המלון, שם הזמנו בפיצה האט-פיצה וספגטי לארוחת ערב, המחיר זול מאוד 32 זלוטי, אבל ממש לא טעים.

היום ה-5
יום ראשון
15.09.2019

בוקר טוב וורשה - בוקר בהיר השמש זורחת.
אנחנו בדרכנו, בתחבורה הציבורית, לבית
הקברות היהודי השני בגודלו בפולין.
יום אחרון בוורשה - חוזרים בטיסת לילה.

בית הקברות היהודי ברחוב אוקופובה הוא בית הקברות היהודי השני בגודלו בפולין, החשוב שב-1400 בתי העלמין שבמדינה, ואחד מהגדולים ביותר בעולם. נוסד בשנת 1806.

בית הקברות מתפרס על פני שטח של כ-336 דונם, ומאכלס כ-200,000 קברים מסומנים, וכן קברי אחים של מתי גטו ורשה. בסך הכל קבורים בו כחצי מיליון יהודים.

אנדרטה לזכר המחנך
יאנוש קורצ'אק

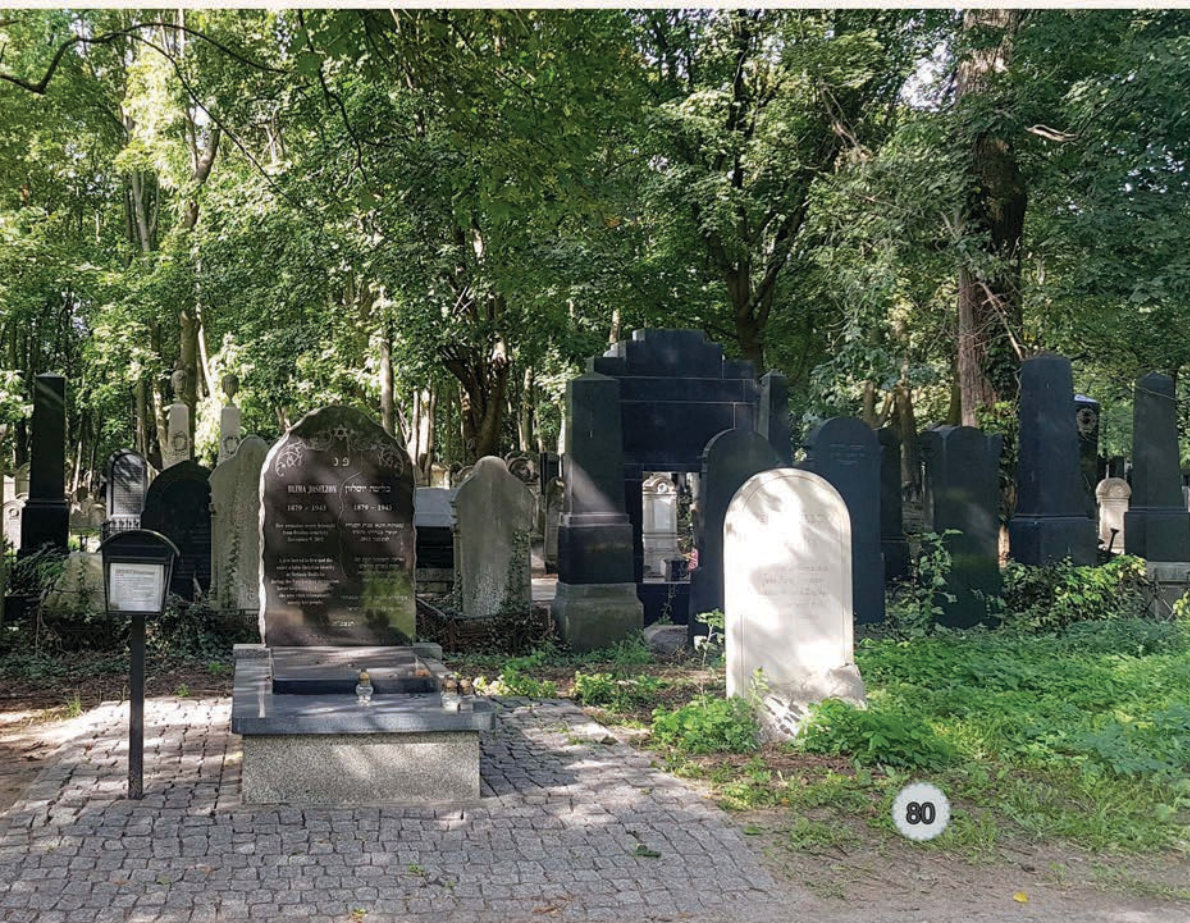
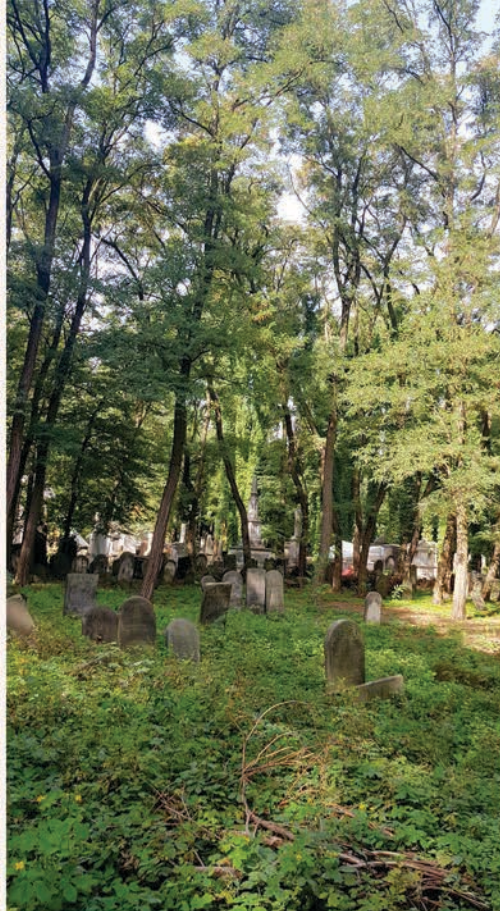
אנדרטה לזכר הלוחמים
במרד גטו וורשה

מצבת זיכרון למיליון
אומרים גם שכמיליון
וחצי ילדים

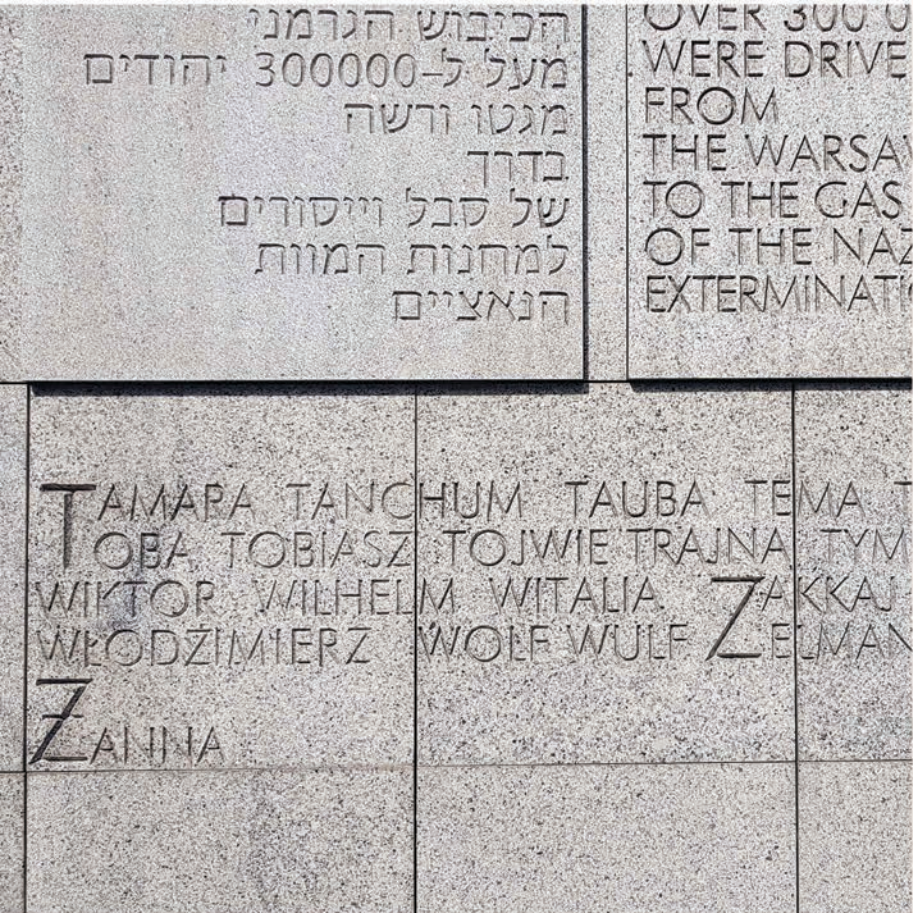

נתיב הזיכרון לשואה ולגבורת היהודים

מתחיל ברחוב סטבקי 10, כאן היה כיכר השילוחים לטרבלינקה, ומסתיים באנדרטה לזכר מרד גטו וורשה. המסלול כולל 16 אבני זיכרון מגרניט שהוצבו בשנת 1988, אבנים שעוצבו בצורה אחידה, כאשר על כל אבן זיכרון המייצגת דמות או רעיון באמצעות שמו של אדם או אישה יהודיים בולטים, אנשי רוח, מחתרת, לוחמים, סופרים ועוד... שחיו בתקופת השלטון הנאצי.

יצחק קצנלסון

מרדכי אנילביץ'

יאנוש קורצ'אק

המסלול, כאמור, מסתיים
באנדרטה לזכר לוחמי מרד גטו וורשה
הממוקמת מול המוזיאון למורשת היהודים

פארק וואזיאנקי

בפארק ניתן למצוא את אנדרטת שופן.
בימי ראשון בחודשים מאי עד ספטמבר
נערכים במקום קונצרטים של מוזיקה של
המלחין. מסורת זו נמשכת כבר חמישים
שנים.

בפארק נמצא גם "הארמון על המים",
המוקף מכל צדדיו ובתוכו ניתן למצוא
גלריית תמונות נחמדה וחדרים אותנטיים
מתקופת המאה השבע-עשרה.

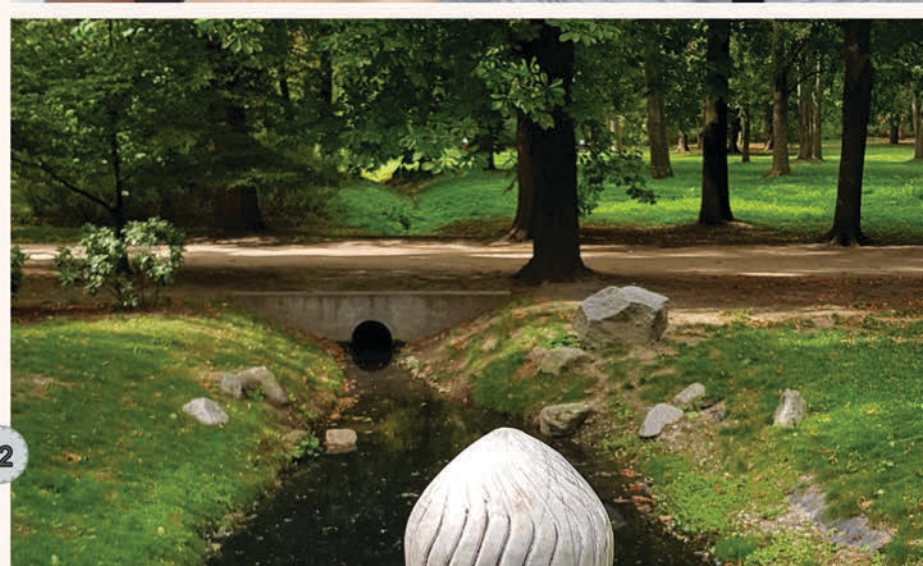

הארמון על המים

בירה אחרונה בהארד רוק קפה
מחכים לטיסה...

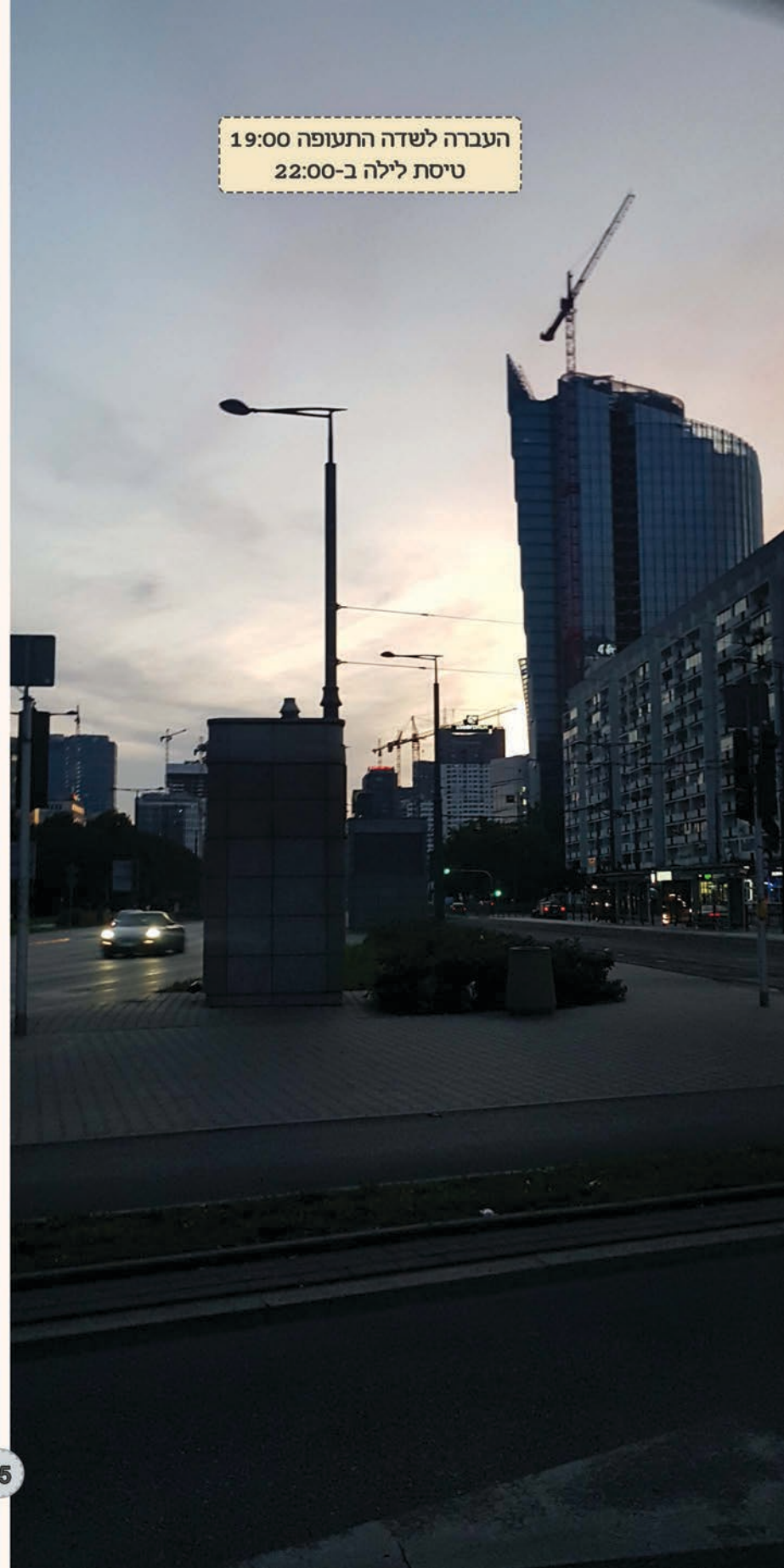

קניין זלוטי פתוח רק בחלקים של האוכל
מבאס מאוד!!! איזה חוק פולני דיי
חדש שהעסקים פתוחים רק ביום
ראשון האחרון בכל חודש, שהפולנים
יוכלו לנח.

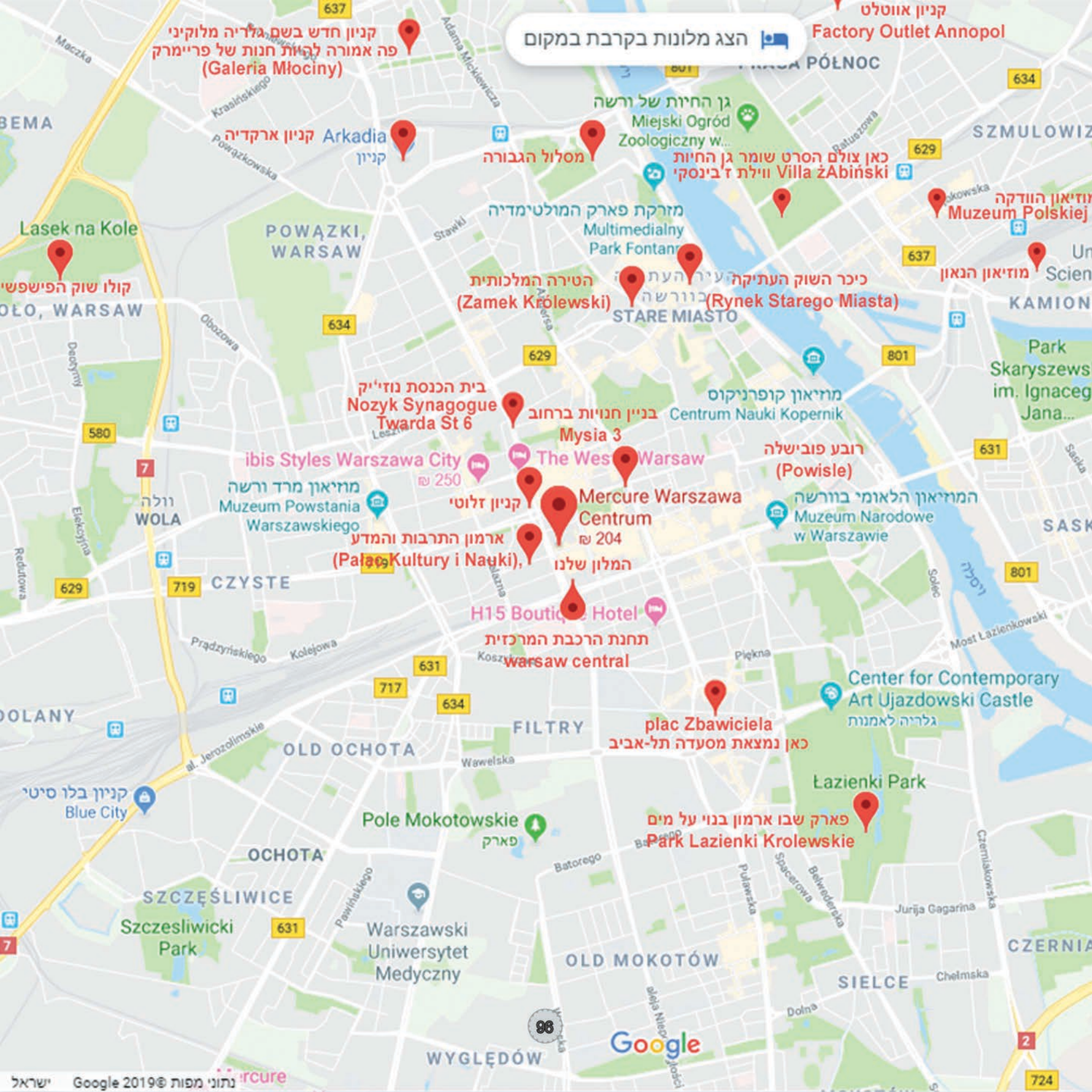

בצד הלא נכון של נתב"ג
אבל אין כמו הבית!
עד הפעם הבאה

העברה לשדה התעופה 19:00
טיסת לילה ב-22:00

הצג מלונות בקרבת במקום

קניון חדש בשם גלריה מלוקיני
פה אמורה להיות חנות של פריימרק
(Galeria Młociny)

קניון אוטלט
Factory Outlet Annopol

קניון ארקדיה
Arkadia
קניון

גן החיות של ורשה
Miejski Ogród
Zoologiczny w...
מסלול הגבורה
כאן צולם הסרט שומר גן החיות
Villa Źabiński ווילת זבינסקי

מזרקת פארק המולטימדיה
Multimedialny
Park Fontan

הטירה המלכותית
(Zamek Królewski)
כיכר השוק העתיקה
(Rynek Starego Miasta)

מוזיאון הוודקה
Muzeum Polskiej

מוזיאון הנאון
Un...
Scien

KAMION

Park
Skaryszewski
im. Ignacego
Jana...

בית הכנסת נוז'ייק
Nożyk Synagogue
Twarda St 6

בניין חנויות ברחוב
Mysia 3

מוזיאון קופרניקוס
Centrum Nauki Kopernik

ibis Styles Warszawa City
מוזיאון מרד ורשה
Muzeum Powstania
Warszawskiego

קניון זלוטי
Mercure Warszawa
Centrum
204

רובע פובישלה
(Powisle)

המוזיאון הלאומי בוורשה
Muzeum Narodowe
w Warszawie

ארמון התרבות והמדע
(Pałac Kultury i Nauki),
המלון שלנו

H15 Boutique Hotel
תחנת הרכבת המרכזית
warsaw central

plac Zbawiciela
כאן נמצאת מסעדה תל-אביב

Center for Contemporary
Art Ujazdowski Castle
גלריה לאמנות

Lazienki Park

פארק שבו ארמון בנוי על מים
Park Lazienki Krolewskie

Pole Mokotowskie
פארק

Warszawski
Uniwersytet
Medyczny

OLD MOKOTÓW

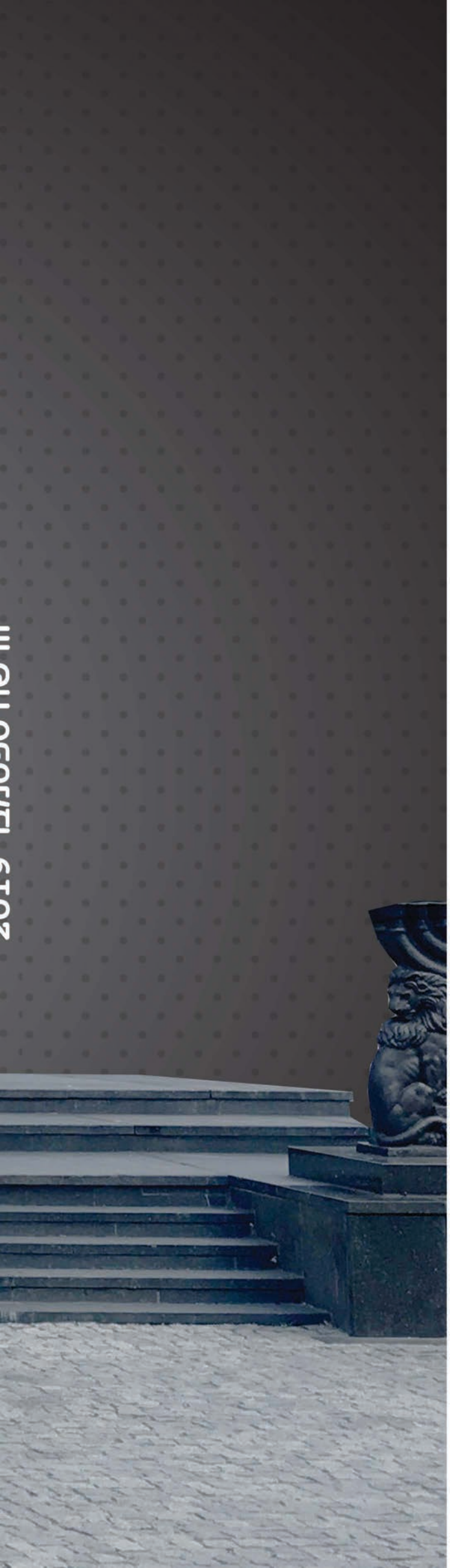
SIELCE

CZERNIA

WYGLĘDÓW

Google

724

III ANNO SCOPOLI 6102

LouisStudio